

C/2024/2874

25.4.2024.

OBAVIJEST KOMISIJE

Pitanja i odgovori o provedbi pravila EU-a o ekološkom pčelarstvu

(Tekst značajan za EGP)

(C/2024/2874)

Ovaj dokument sadržava odgovore na pitanja koja su službe Komisije zaprimile u vezi s provedbom pravila EU-a o ekološkom pčelarstvu.

Svrha je ovog dokumenta pomoći nacionalnim tijelima i poduzećima u primjeni tih pravila EU-a. Za pravno obvezujuće tumačenje prava Unije nadležan je isključivo Sud Europske unije.

BILJEŠKA ⁽¹⁾ RIPAC-a BR. 2024-01

SEKTOR:	EKOLOŠKI UZGOJ
MJERA:	PČELARSTVO
PREDMET:	PODRUČJA ZA ISPAŠU – LOCIRANJE PČELINJAKA – PČELINJI VOSAK – POSTAVLJANJE KOŠNICA
PREDMETNE ODREDBE:	Uredba (EU) 2018/848 ⁽²⁾ , članci 21. i 35. točka 1.9.6.5. dijela II. Priloga II. Uredba (EU) br. 1305/2013 ⁽³⁾ , članak 28. i članak 30; Uredba (EU) 2021/2115 ⁽⁴⁾ – članci 31., 70., 72. i 154.;

Pitanje 1: Pčelari koji se bave ekološkim uzgojem moraju svoje pčelinjake smjestiti na područja na kojima se izvori nektara i peludi sastoje uglavnom od ekološki uzgojenih usjeva ili samoniklog bilja ili šuma ili usjeva kojima se upravlja na neekološki način, ali tretirani su metodama koje imaju mali učinak na okoliš. Što se može smatrati metodama koje imaju mali učinak na okoliš, kako je navedeno u dijelu II. točki 1.9.6.5. podtočki (a) i podtočki (c) Priloga II. Uredbi (EU) 2018/848?

Odgovor:

Pojam „metode koje imaju mali učinak na okoliš” iz dijela II. točke 1.9.6.5. podtočke (a) i podtočke (c) Priloga II. Uredbi (EU) 2018/848 treba tumačiti na način da se odnosi na metode ekvivalentne onima koje se upotrebljavaju u okviru mjera koje su bile predviđene u člancima 28. („Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti”) i 30. („Plaćanja povezana s mrežom Natura 2000. i Okvirnom direktivom o vodama”) Uredbe (EU) br. 1305/2013, koje nisu mogle utjecati na ekološko obilježje pčelarske proizvodnje.

⁽¹⁾ RIPAC (francuska kratica za „Registre d’ Interprétation de la Politique Agricole Commune” (Registar tumačenja zajedničke poljoprivredne politike)) registar je i baza podataka koja sadržava napomene za tumačenje poljoprivrednog prava.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1305/2013. Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 (SL L 347, 20.12.2013., str. 487.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1.).

Uredba (EU) br. 1305/2013 stavljena je izvan snage 1. siječnja 2023. člankom 154. Uredbe (EU) 2021/2115 o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP).

Članci 31. („*Sheme za klimu, okoliš i dobrobit životinja*“), 70. („*Obveze u području okoliša i klime te druge obveze upravljanja*“) i 72. („*Nedostaci specifični za određeno područje koji proizlazi iz određenih obveznih zahtjeva*“) nove Uredbe o ZPP-u (EU) 2021/2115 omogućuju državama članicama (u okviru njihovih strateških planova u okviru ZPP-a) da programiraju intervencije koje mogu donijeti koristi za okoliš, slične mjerama programiranim u skladu s člancima 28. i 30. Uredbe (EU) br. 1305/2013.

Cilj je intervencija koje su na raspolaganju državama članicama kako je utvrđeno u člancima 31., 70. i 72. Uredbe (EU) 2021/2115 doprinijeti specifičnim ciljevima ZPP-a, kako je utvrđeno u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e), (f) i (i) te uredbe: (d) doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije; (e) poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenjem ovisnosti o kemikalijama; (f) doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraz; [...] (i) poboljšanje odgovora poljoprivrede Unije na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu i hranjivu hranu proizvedenu na održiv način, smanjenje rasipanja hrane kao i poboljšanje dobrobiti životinja te borba protiv antimikrobne rezistencije.”

Kad je riječ o provedbi pravila EU-a o pčelarstvu u ekološkoj proizvodnji iz Uredbe (EU) 2018/848, s obzirom na to da se u dijelu II. točki 1.9.6.5. podtočki (c) Priloga II. Uredbi (EU) 2018/848 upućuje na članke 28. i 30. Uredbe (EU) br. 1305/2013, od 1. siječnja 2023. svaka država članica stoga mora procijeniti osigurava li se intervencijama programiranim u njezinu strateškom planu u okviru ZPP-a za potporu zemljištu u skladu s člancima 31., 70. i 72. Uredbe (EU) 2021/2115 da su „*samoniklo bilje ili šume ili usjevi kojima se upravlja na neekološki način*” „*unutar radijusa od 3 km od lokacije pčelinjaka*” „*tretirani isključivo metodama koje imaju mali učinak na okoliš*” koje ne ugrožavaju certificiranje proizvoda pčelarstva kao ekoloških u skladu s dijelom II. točkom 1.9.6.5. podtočkom (a) i podtočkom (c) Priloga II. Uredbi (EU) 2018/848:

„1.9.6.5. Smještaj i uzgojne prakse

U pogledu smještaja i uzgojnih praksi primjenjuju se sljedeća pravila:

- (a) pčelinjaci se postavljaju na područjima gdje je osigurana dostupnost izvora nektara i peludi koje čine prije svega ekološki uzgojeni usjevi ili, prema potrebi, samoniklo bilje ili šume ili usjevi kojima se upravlja na neekološki način, a tretirani su isključivo metodama koje imaju mali učinak na okoliš;

(...)

- (c) lociranje pčelinjaka takvo je da se unutar radijusa od 3 km od lokacije pčelinjaka izvori nektara i peluda prije svega sastoje od ekološki uzgojenih usjeva ili samoniklog bilja ili usjeva tretiranih metodama koje imaju mali učinak na okoliš, a ekvivalentne su onima predviđenima u člancima 28. i 30. Uredbe (EU) br. 1305/2013 koje ne mogu utjecati na ekološko obilježje pčelarske proizvodnje. Navedeni se zahtjev ne primjenjuje u razdoblju bez cvatnje ili kada su pčelinske zajednice u mirovanju;”

Pitanje 2.:Mogu li proizvođači i prerađivači pčelinjeg voska biti certificirani kao subjekti u ekološkoj proizvodnji? Ako je odgovor potvrđan, koja bi se detaljna pravila proizvodnje trebala primjenjivati?

Odgovor:

Pčelinji vosak naveden je u Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/848 i stoga je obuhvaćen područjem primjene te uredbe ⁽⁵⁾ bez obzira na to upotrebljava li se za hranu ili hranu za životinje ili za druge namjene, kao što je zamjena pčelinjeg voska u ekološkim košnicama.

⁽⁵⁾ „Članak 2. stavak 1. Uredbe (EU) 2018/848: Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće proizvode poljoprivrednog podrijetla, uključujući proizvode akvakulture i pčelarstva, kako su navedeni u Prilogu I. UFEU-u, te na proizvode koji potječu iz takvih proizvoda, kada se takvi proizvodi proizvode, pripremaju, označuju, distribuiraju, stavljaju na tržište, uvoze u Uniju ili izvoze iz Unije ili se namjeravaju proizvoditi, pripremati, označivati, distribuirati, stavljati na tržište, uvoziti u Uniju ili izvoziti iz Unije:

- (a) sirove ili neprerađene poljoprivredne proizvode, uključujući sjeme i ostali biljni reprodukcijски materijal;
- (b) prerađene poljoprivredne proizvode koji se upotrebljavaju za prehrambene svrhe;
- (c) hranu za životinje.

Ova se Uredba primjenjuje i na određene druge proizvode usko povezane s poljoprivredom, navedene na popisu u Prilogu I. ovoj Uredbi, kada se oni proizvode, pripremaju, označuju, distribuiraju, stavljaju na tržište, uvoze u Uniju ili izvoze iz Unije ili se namjeravaju proizvoditi, pripremati, označivati, distribuirati, stavljati na tržište, uvoziti u Uniju ili izvoziti iz Unije.”

Stoga prerađivač ili proizvođač koji prikuplja ekološki pčelinji vosak može biti certificiran kao „ekološki” u skladu s načelima i relevantnim pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/848 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima.

Uredba (EU) 2018/848 sadržava detaljna pravila proizvodnje koja se odnose na pčele i pčelarstvo. Uredba (EU) 2018/848 sadržava i nekoliko zahtjeva o prelasku na ekološku proizvodnju i zdravstvenoj skrbi te o smještaju i uzgojnim praksama koji se odnose na pčelinji vosak koji mogu upotrebljavati ekološki pčelari. Posebno su relevantne odredbe točke 1.2.2. podtočke (f) ⁽⁶⁾, točke 1.9.6.3. podtočke (f) ⁽⁷⁾ i točke 1.9.6.5. podtočke (e) i podtočke (f) ⁽⁸⁾ dijela II. Priloga II. toj uredbi.

Međutim, Uredba (EU) 2018/848 ne sadržava dodatna detaljna pravila o proizvodnji ekološkog pčelinjeg voska. Stoga se primjenjuju odredbe članka 21. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/848.:

„2. U nedostatku detaljnih pravila proizvodnje iz stavka 1.:

- (a) u pogledu proizvoda iz stavka 1. subjekti moraju poštovati načela utvrđena u člancima 5. i 6., mutatis mutandis s načelima utvrđenima u članku 7., te opća pravila proizvodnje utvrđena u člancima od 9. do 11.;
- (b) u pogledu proizvoda iz stavka 1. država članica može primjenjivati detaljna nacionalna pravila proizvodnje, pod uvjetom da su ta pravila usklađena s ovom Uredbom i da se njima ne zabranjuje, ograničava ili sprečava stavljanje na tržište proizvoda koji su proizvedeni izvan njezina državnog područja, a koji su sukladni s ovom Uredbom.”

U nedostatku pravila proizvodnje na razini EU-a ili na nacionalnoj razini, odgovornost je nadležnog tijela, kontrolnog tijela ili kontrolne ustanove odgovorne za certificiranje tih subjekata da u pogledu svakog pojedinog subjekta odluče (uzimajući u obzir njegove aktivnosti i metode proizvodnje) poštuju li „načela utvrđena u člancima 5. i 6., mutatis mutandis s načelima utvrđenima u članku 7., te opća pravila proizvodnje utvrđena u člancima od 9. do 11.”

Pitanje 3.:U koju kategoriju proizvoda iz članka 35. stavka 7. Uredbe (EU) 2018/848 treba razvrstati pčelinji vosak?

Odgovor:

Za potrebe članka 35. stavaka 1. i 4. koji se odnose na certificiranje subjekata, pčelinji vosak razvrstan je u kategoriju (g) iz članka 35. stavka 7.:

„(g) drugi proizvodi navedeni na popisu u Prilogu I. ovoj Uredbi ili proizvodi koji nisu obuhvaćeni prethodnim kategorijama”.

⁽⁶⁾ „Tijekom prijelaznog razdoblja vosak se zamjenjuje voskom koji potječe iz ekološkog pčelarstva. Međutim, neekološki pčelinji vosak može se upotrebljavati: i. ako pčelinji vosak iz ekološkog pčelarstva nije dostupan na tržištu; ii. ako je dokazano da nije onečišćen proizvodima ili tvarima koje nisu odobrene za upotrebu u ekološkoj proizvodnji; i iii. pod uvjetom da potječe iz čahure.”

⁽⁷⁾ „U pogledu zdravstvene zaštite primjenjuju se sljedeća pravila: (...) (f) ako se liječenje provodi kemijski sintetiziranim alopatskim proizvodima, uključujući antibiotike, koji nisu proizvodi i tvari odobreni u skladu s člancima 9. i 24. za upotrebu u ekološkoj proizvodnji, tijekom cijelog razdoblja liječenja tretirane se pčelinje zajednice stavljaju u pčelinjake u izolaciji i sav se vosak zamjenjuje voskom iz ekološkog pčelarstva. Nakon toga na te se pčelinje zajednice primjenjuje prijelazno razdoblje od 12 mjeseci utvrđeno u točki 1.2.2.”

⁽⁸⁾ „(e) pčelinji vosak za nove osnove potječe iz ekoloških proizvodnih jedinica; (f) u košnicama se mogu upotrebljavati samo prirodni proizvodi kao što su propolis, vosak i biljna ulja;”